

55701332: สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา

คำสำคัญ: เพลงประกอบการแสดงฟ็อน / การประพันธ์เพลงพื้นเมืองล้านนา / รักเกียรติ ปัญญาศ

รัตนชาติ จุมปามัญ: เพลงประกอบการแสดงฟ็อน:แนวคิด รูปแบบ การประพันธ์ และการยอมรับในสังคมปัจจุบัน กรณีศึกษาผลงานประพันธ์เพลงของ อาจารย์รักเกียรติ ปัญญาศ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อาจารย์อานันท์ นาคคง. 225 หน้า.

งานวิจัยเรื่องเพลงประกอบการแสดงฟ็อน: แนวคิด รูปแบบการประพันธ์และการยอมรับในสังคมปัจจุบัน กรณีศึกษาผลงานประพันธ์เพลงของอาจารย์รักเกียรติ ปัญญาศ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดด้านมานุษยวิทยาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ศึกษาแนวคิดในการประพันธ์เพลงประกอบการแสดงฟ็อน 2) วิเคราะห์รูปแบบเพลงประกอบการแสดงฟ็อน 3) ศึกษาการยอมรับเพลงประกอบการแสดงฟ็อนของอาจารย์รักเกียรติ ปัญญาศ ในสังคมปัจจุบัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าอาจารย์รักเกียรติ ปัญญาศ ใช้แนวคิดหลัก 2 แนวคิด ในการประพันธ์เพลง คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติดังปรากฏในเพลงฟ็อนวี เพลงฟ็อนที และเพลงฟ็อนสาวไหมแมงบั้ง และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันระหว่างวิถีชีวิตของผู้คนกับวัฒนธรรมประเพณีของล้านนา และพระพุทธศาสนา ดังปรากฏในเพลงฟ็อนกมผัด เพลงฟ็อนนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ และเพลงฟ็อนผาง โดยมีรูปแบบและโครงสร้างเพลงคล้ายกับเพลงระบำของอาจารย์มนตรี ตราโมท ใช้กลุ่มเสียง ครมXซลX เป็นหลักในการประพันธ์เพลงเพื่อสะท้อนสำเนียงดนตรีพื้นเมืองล้านนา และบรรเลงด้วยวงสะล้อซึง

ปัจจุบันเพลงฟ็อนของอาจารย์รักเกียรติ ปัญญาศ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในสังคมวัฒนธรรมล้านนา อาทิ กลุ่มนักร้องพื้นเมือง กลุ่มช่างฟ็อน กลุ่มนักวิชาการดนตรี กลุ่มอาจารย์ และนักศึกษาด้านดนตรีนาฏศิลป์พื้นเมืองล้านนา และกลุ่มผู้จัดการแสดง โดยมีการนำไปแสดงในรูปแบบต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย

สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

55701332: MAJOR: MUSIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

KEY WORD: NORTHERN THAI DANCE MUSIC / LANNA FOLK SONG / RAKKIAT
PANYAYOT

RATANACHAT JUMPAMUN: NORTHERN THAI DANCE MUSIC: CONCEPT,
FORM AND RECOGNITION IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY A CASE STUDY
OF THE COMPOSITION OF AJARN RAKKIAT PANYAYOT. THESIS ADVISOR: A. ANAN
NAKKONG. 225 pp.

“Northern Thai Dance Music: Concepts, Forms and Recognition in Contemporary Thai Society—A Case Study of the Composition of Rakkiat Panyayot” is a qualitative study whose research and data collection method is based on ethnomusicology and textual analysis. The objectives include 1) study of ideas and concepts behind the compositions 2) analysis of compositional forms and 3) study of recognition of these compositions in the contemporary Thai society.

The researcher finds that Ajarn Rakkiat Panyayot has two main concepts in his musical compositions: 1) The concept of the relationship between humans and nature as found in Fon Thee song and Fon Sao Mai Maengbong and 2) The concept of relationship between people’s way of life and the Lanna culture and traditions as found in Fon Kompat song, Fon Nob Phraburi Srinakhonhing Chiangmai and Fon Phang song. The musical structure is quite similar to those Rabam songs composed by Ajarn Montri Tramot with main scale of CDExGAX to reflect local Lanna song accent and usually performed by Salo So Sueng band.

Nowadays, Fon songs by Ajarn Rakkiat Panyayot is widely accepted in the Lanna cultural society comprising folksong musicians, Fon performing groups, music scholars, Ajarns and Lanna music and dance students, and show organizers, as generally seen in various forms of performance.

Department of Music research and development

Graduate School, Silpakorn University

Student’s signature

Academic Year 2013

Thesis Advisor’s signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “เพลงประกอบการแสดงฟ้อน: แนวคิด รูปแบบการประพันธ์ และการยอมรับในสังคมปัจจุบัน กรณีศึกษาผลงานการประพันธ์เพลงของอาจารย์รักเกียรติ ปัญญายศ” ของข้าพเจ้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยคำแนะนำและความช่วยเหลือของครูบาอาจารย์ ญาติพี่น้อง และกัลยาณมิตรอีกหลายท่าน ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ได้แก่

อาจารย์อานันท์ นาคคง อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้ความเมตตาต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ในการให้ความรู้ แนวคิด มุมมอง และคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย

อาจารย์คมธรรม คำรงเจริญ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเรียบร้อยสมบูรณ์

อาจารย์รักเกียรติ ปัญญายศ ผู้ถ่ายทอดความรู้ดนตรีไทย และดนตรีพื้นเมืองล้านนา ให้แก่ข้าพเจ้า ผู้ประพันธ์เพลงฟ้อนอันเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อาจารย์ผ่องพรรณ วัชรเสถียร ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงาน ในการเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด

อาจารย์เพียงแข ดวงจิตร ผู้เอื้อเฟื้อข้อมูล และผลงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ ซึ่งเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรสรวง ดินवलพะเนา ผู้ให้โอกาสและส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้ศึกษา ต่อในระดับมหาบัณฑิต รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้กำลังใจต่อข้าพเจ้า

บิดา มารดา อาจารย์วรภัทร เครือสุวรรณ และอาจารย์ราชนัย เวียงเพิ่ม ผู้ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

และอาจารย์อวัรัช ชลวาสิน ผู้จุดประกายและชี้แนะแนวทางในการศึกษา ผู้ให้กำลังใจ และมุมมองทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้